

que pone muy bien de manifiesto cómo los contribuyentes con mayor patrimonio resultaban los más favorecidos.

En la tercera parte dedicada a vida cotidiana, costumbres, religiosidad y funciones sociales del concejo, Goicolea trata de aplicar una serie de conceptos acuñados por una corriente historiográfica de clara inspiración francesa, que manifiesta estar preocupada por la historia de las mentalidades, a la interpretación de un heterogéneo conjunto de noticias que él ha encontrado en la documentación manejada, preferentemente en libros de actas y de cuentas. Y el resultado del esfuerzo es digno de aplauso ya que consigue proporcionarnos un cuadro bastante equilibrado de la vida cotidiana en una pequeña ciudad castellana a fines de la Edad Media, rico en informaciones, aunque no exento de valoraciones subjetivas de problemática justificación, y en el que se han deslizado algunos errores, como por ejemplo la mención a la fiesta de la Ascensión de Nuestra Señora, que probablemente obedece a un simple desliz involuntario, sobre el que, no obstante, conviene llamar la atención para que no se cree más confusión en unos tiempos en que el desconocimiento sobre principios fundamentales de dogma y liturgia de la religión católica está extendidísimo entre amplios sectores de la población europea, sobre todo entre la más joven.

MÁXIMO DIAGO HERNANDO
Instituto de Historia, CSIC. Madrid

Gener GONZALVO I BOU, *Sant Oleguer (1060-1137). Església i poder a la Catalunya naixent*, Barcelona, Rafael Dalmau, 1998. 110 pp.

Gener Gonzalvo, medievalista especialitzat en l'estudi del moviment de Pau i Treva de Déu i les assemblees comtals a Catalunya, ens ofereix una breu biografia d'una de les personalitats més rellevants de l'Església i de la vida política catalana dels primers decennis del segle XII: Sant Oleguer (1060-1137). Es tracta d'una biografia destinada al gran públic, sense massa referències erudites, que Rafael Dalmau edita en la seva veterana col·lecció "Episodis de la Història".

Oleguer començà la seva carrera eclesiàstica a la seu de Barcelona com a preposít i escrivà. Protegit i influït pel bisbe de Barcelona Bertran, ingressà l'any 1092 en la canònica agustiniana de Sant Adrià de Besòs, de la qual fou prior entre el 1095 i 1108. Posteriorment es traslladà a la casa mare de Sant Ruf d'Avinyó, on fou elegit abat, càrrec que exercí fins el seu nomenament, per decisió papal, com a bisbe de Barcelona l'any 1116. A partir d'aleshores, Oleguer esdevingué un dels principals consellers i assessors del comte Ramon Berenguer III. Assistí i participà en nombrosos i importants concilis internacionals de l'Església Occidental. Probablement ran del concili I del Laterà de 1123, fou designat legat papal a la Península Ibèrica en la lluita contra els musulmans. Segons la *Vita Ollegarii* de Renall, publicada per Enrique Flórez, acompanyà Ramon Berenguer III en les expedicions intimidatòries a Tortosa i Lleida.

Però sens dubte l'empresa més important a la qual s'associa la figura d'Oleguer és la restauració de la seu metropolitana de Tarragona, fet fonamental per a la independència

"Anuario de Estudios Medievales". 30/1 (2000)

eclesiàstica dels bisbats catalans. El 23 de gener de 1118 Ramon Berenguer III donà al bisbe Oleguer la ciutat de Tarragona i el seu terme, li encarregà la restauració de la seu i el repoblament del territori i li donà facultats administratives i judicials sobre els nous habitants. Poc després, Oleguer obtingué del papa Gelasi II el nomenament com a arquebisbe de Tarragona. La dignitat arquebisbal d'Oleguer fou però més honorífica que real, ja que restà sempre a la seu barcelonina, i en morir, encara no s'havia organitzat l'arxidiòcesi amb la xarxa parroquial corresponent.

Oleguer presidí l'assemblea de Pau i Treva de l'any 1131 i actuà com a mitjancer en els conflictes entre Aragó i Castella (1134), fets que li han valgut un lloc, junt amb el seu predecessor Oliva, entre els anomenats "bisbes pacificadors".

Oleguer morí a Barcelona el 6 de març de 1137. Tot i que la fama de santedat li era aplicada ja en vida, fou Sant Ramon de Penyafort qui, un segle després, promogué a Roma la seva canonització i l'any 1281 Pere el Gran es digirí al papa Martí V en el mateix sentit. Tanmateix l'empresa no reeixí fins al segle XVII. Els processos s'iniciaren l'any 1630, segurament ran de la influència que en els cercles del clergat barceloní tingué la canonització de Sant Ramon de Penyafort l'any 1601, i s'allargaren fins al 1675, quan el papa va aprovar oficialment el culte a Sant Oleguer.

Gonzalvo clou la biografia amb l'edició del capítol referent a Sant Oleguer de l'Arxiepiscopologi de Tarragona del canonge-arxiver tarragoní Josep Blanch (1620-1672) i d'alguns dels actes més importants en els quals intervingué el sant.

PERE BENITO I MONCLÚS
Institució Milà i Fontanals, CSIC. Barcelona

GUILLAUME DE PUYLAURENS, *Chronique. 1145-1275. Chronica magistri Guillelmi de Podio Laurentii*. Texte traduit, présenté et annoté par Jean DUVERNOY, Toulouse, Péréginateur editeur, 1996. 237 pp.

La crónica de Guillaume de Puylaurens, desde 1244 capellán del conde Ramon VII de Toulouse, escrita entre 1250 y 1275, es considerada una de las fuentes más relevantes para la historia francesa de los siglos XII y XIII. Su lectura resulta inexcusable para todo aquel que quiera conocer la historia política de aquella época y, sobre todo, los detalles de la aspera lucha contra la herejía cátara, a la que Guillaume de Puylaurens dedica la mayor parte de su crónica. Como en otras crónicas contemporáneas se descubre también en la crónica de Guillaume de Puylaurens un gusto por lo anecdótico y una visión teleológica del acontecer histórico. Ello, sin embargo, no excluye, como subraya Jean Duvernoy, un espíritu político por parte del autor, un sentido común y una objetividad en la presentación de los hechos, que se aleja de los estereotipos que presentan otros cronistas contemporáneos (Pierre des Vaux-de-Cernay, por ejemplo) y que dan, por lo tanto, un valor especial a la obra de Guillaume de Puylaurens. Duvernoy justifica la presente edición y traducción por las deficiencias de las ediciones y traducciones anteriores. Para llevar a cabo su tarea el editor pudo contar con un total de cinco manuscritos, entre los que destaca el Manuscrito latino 5212 de la Biblioteca

"Anuario de Estudios Medievales", 30/1 (2000)